

Toelichting Plein 1813

Inleiding

De vestiging van de nieuwe Israëlische ambassade aan Plein 1813 (nrs. 4 en 5) heeft geleid tot een advies van de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV) aan de zgn. Driehoek (burgemeester, Openbaar Ministerie en Politie). Dit advies geeft (dwingend) aan dat de lokale overheid bij de vestiging van deze ambassade aan Plein 1813 veiligheidsmaatregelen moet treffen in de buitenruimte. Het gaat hierbij concreet om het plaatsen van inrijbeperkende maatregelen (bollards) in de buitenruimte op Plein 1813. Gezien de rijksbeschermd status van Plein 1813, wordt de aanpassing van de inrichting van het plein niet alleen ter hoogte van de te beschermen objecten aangebracht, maar houdt de aanpassing in het verbreding van de groenstroken in alle vier kwadranten van het plein.

Naar aanleiding van de maatregelen bij de Israëlische ambassade, zullen ook inrijbeperkende maatregelen bij de Britse Residentie worden geplaatst.

In bovenstaande zin heeft het college in december 2017 een inrichtingsprincipe voor Plein 1813 vastgesteld.

Uitgangspunt voor de aanpassing van het plein is het behoud van de beeldkwaliteit van Plein 1813 en de monumentale bomen op het gehele plein.

Het integrale plan voor de openbare ruimte zal de beveiliging van de diplomatieke objecten rond het plein op passende wijze, met respect voor de karakteristieke setting, in passen. De beeldkwaliteit van dit beschermd stadgezicht wordt behouden en versterkt door de bestaande monumentale bomen meer ruimte te bieden en technisch hun leefsituatie te verbeteren.

Het op bescheiden wijze inpassen van bollards voor de nieuwe Israëlische ambassade behelst het vergroten van de groenstroken waarin de monumentale kastanjabomen staan. In het totaal ontwerp voor het plein worden bollards geplaatst in de uitbreiding van de groenzone en buiten de wortelzone van de bomen. Daarna worden zij 'ingepakt' en aan het oog onttrokken door een haag die even hoog is als de bollards (circa 1m). De verbreding van de groenstrook en de versmalling van de rijbaan staan aanpassingen toe van het verkeers- en parkeerregime, hetgeen aansluit bij het beleid om een deel van het Willemspark 30km-zone te maken. De aanpassing van het verkeersregime verbetert de leefbaarheid en verkeersveiligheid rond het plein.

De bestaande verlichting en meubilair blijven in gebruik en wordt indien nodig verplaatst of vervangen door identiek materiaal.

Huidige situatie Plein 1813

Groenstroken met karakteristieke monumentale kastanjes

Brede rijbanen voor twee richtingen

Monument 1813

Ambities

In de afgelopen jaren heeft Den Haag belangrijke ambities geformuleerd met betrekking tot zowel verkeer en vervoer, economie en toerisme alsmede ruimtelijke kwaliteit. Zo wordt er nadrukkelijk ingezet op het verminderen van de aanwezigheid van auto's op die plekken waar de auto niet nodig of niet gewenst is. Tegelijk wordt langzaam verkeer meer gestimuleerd door bijvoorbeeld verbetering van het fietsnetwerk en door Den Haag als wandelstad meer vorm te geven. Ook stellen documenten zoals Agenda Ruimte voor de Stad, Agenda Groen en De Kern Bijzonder een hoog ambitieniveau vast als het gaat om vergroten van de kwaliteit van de buitenruimte, het vergroenen en ontstensen van openbaar gebied en het beter laten aansluiten van de inrichting van de buitenruimte op klimaat- en milieudoelstellingen. Daarnaast wordt steeds meer invulling gegeven aan de uitwerking van sfeergebieden gedefinieerd in het Binnenstadsplan, zoals het Museumkwartier. Vanuit het perspectief van versterking om toerisme en economie te versterken zijn fysieke verbindingen met omliggende museale en culturele voorzieningen maar ook nabijgelegen hotels van belang. Voor Plein 1813 geldt dat, voortbordurend op de gestelde gemeentelijk beleidsdoelstellingen, met enkele fysieke ingrepen de ruimtelijke kwaliteit van deze prominente Haagse plek aanzienlijk verbeterd kan worden. Met name de combinatie van de noodzakelijke ingrepen en een integrale aanpak levert een kansrijke situatie op. In het volgende hoofdstuk wordt een aantal mogelijke ingrepen in woord en beeld toegelicht en een impressie gegeven van de mogelijke kwaliteitsverbetering.

Ingreep 1: 30km-zone

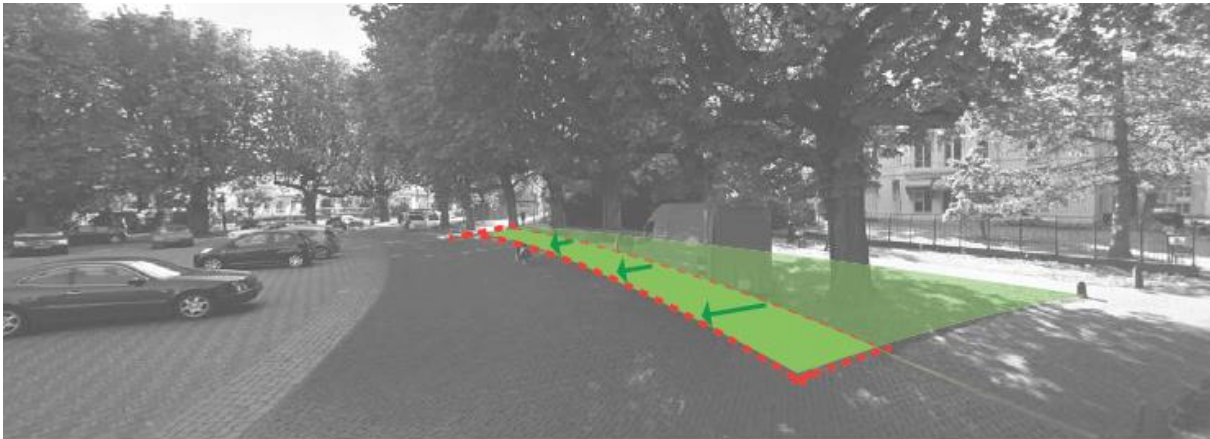
In het gemeentelijk programma om een groot aantal buurten tot 30km-zone te transformeren om onder andere de verkeersveiligheid te vergroten, wordt ook het Willemspark benoemd. Concreet betekent dit dat voor de Sophialaan, die Plein 1813 in oost-west richting doorkruist en in de huidige situatie 50km/uur en tweerichtingsverkeer kent, een aantal verkeersdrempels zijn voorzien. Los van het feit of drempels in het beeld van Plein 1813 passen, kan ook getwijfeld worden aan de effectiviteit van deze maatregel in deze context. De verkeerskundige ambitie is in principe om het straatprofiel vorm te geven passend bij de snelheid en verkeerscategorie. De rijbaan rondom Plein 1813 is momenteel erg breed voor de aanwezige verkeersintensiteit en is geschikt voor verkeer in twee richtingen. Een versmalde rijbaan, passend bij een 30km-zone en mogelijk zelfs in combinatie met één-richtingssysteem rondom Plein 1813 beantwoordt veel meer aan de gewenste verkeerskundige uitstraling en fysieke inrichting. Ook de verkeersveiligheid zal hiermee vergroot worden.

wegprofiel versmallen

Ingreep 2: Ruimte voor de bomen

De monumentale kastanjabomen zijn zeer karakteristiek voor Plein 1813 en bieden enorme kwaliteit aan deze plek. Ten tijde van aanplant stonden de jonge bomen midden in de groenstrook. Door het laten vervallen van de ventweg is er, tussen de bomen en de tuinmuren van de villa's, meer ruimte beschikbaar gekomen voor de volwassen bomen. Echter de grote bomen staan nu nog steeds dicht op de rijbaan en asymmetrisch in de groenstrook. Omdat de bomen oppervlakkig en daardoor breed wortelen is een verbreding van de groenstrook aan de zijde van het middengebied van Plein 1813 zeer gewenst. De ruimte die zo gecreëerd wordt zal de vitaliteit en toekomstwaarde van de monumentale bomen zeer ten goede komen.

verbreding van de groenstrook

Ingreep 3: Veiligheidsmaatregelen

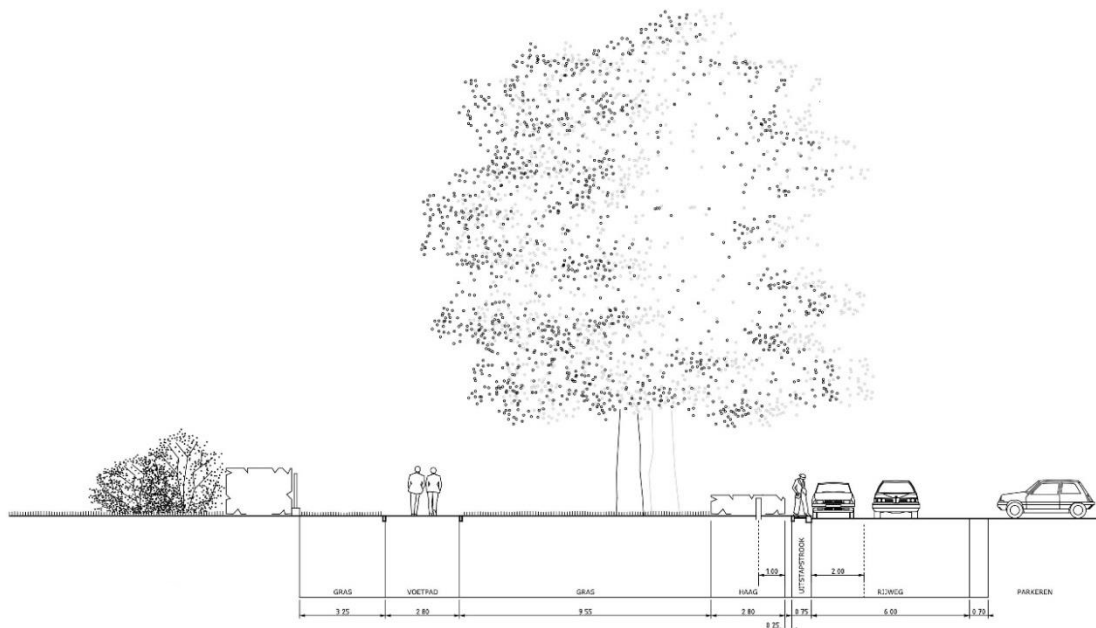
Plein 1813 heeft door haar hoogwaardige stedenbouwkundige en architectonische opzet en voorname uitstraling altijd bijpassende prominente functies aangetrokken. De villa's die Plein 1813 omringen worden dan ook al decennia lang ingevuld door politieke, bestuurlijke en diplomatieke organisaties. Bij dergelijke functionele invullingen speelt ook het aspect "veiligheid" steeds een rol en, gezien de mondiale politieke situatie, komen veiligheidsmaatregelen in de openbare ruimte steeds vaker ter sprake. Gezien de hoogwaardige ruimtelijke karakteristieken van Plein 1813 is het toepassen van veiligheidsmaatregelen in de openbare ruimte, en zeker niet ad hoc en plaatselijk toegepast, niet gewenst. Vrijwel iedere toevoeging van objecten in de openbare ruimte zal interfereren met de monumentale bomen, de relatieve openheid en de kwaliteiten van deze plek. De beveiliging van de genoemde functies aan en om Plein 1813, zal primair op het niveau van het gebouw en het eigen (privé) terrein geregeld moeten worden. Mochten er toch, vanwege een hoger belang zoals i.c., veiligheidsmaatregelen in het openbaar gebied nodig zijn dan zal de ruimtelijke kwaliteit van Plein 1813 vanzelfsprekend altijd gewaarborgd moeten worden. Dit betekent ten eerste dat de monumentale bomen én hun wortelpakket beschermd moeten worden. Ten tweede zal de sterke symmetrische opzet van de ruimte uitgangspunt moeten zijn. Dit betekent dat er géén plaatselijke maar een integrale aanpak voor het gehele Plein 1813 toegepast moet worden. Ten derde zullen eventuele maatregelen minimale visuele impact moeten hebben en daarmee ook ondergeschikt aan de architectonische uitstraling van Plein 1813. Een slimme combinatie van ruimtelijke ingrepen in het openbaar gebied kan niet alleen de ruimtelijke kwaliteit van Plein 1813 sterk verbeteren maar ook een zone creëren, op voldoende afstand van de monumentale bomen, waar op gepaste geïntegreerde wijze veiligheidsmaatregelen toegepast kunnen worden.

Er wordt hier primair gedacht aan bollards ingepakt in een klassieke rondgaande haag, eventueel met kleinschalige, aanvullende objecten, zoals een extra hoge trottoirband.

Zone voor voorzieningen definiëren

Ter adstructie van bovenstaande uitgangspunten en eisen geldt onderstaande tekening, die als dwarsdoorsnede de situatie schetsmatig weergeeft van de groenuitbreiding en de beveiligingsmaatregelen ter hoogte van de Israëlische ambassade en de Britse residentie.

Ingreep 4: Twee nieuwe looproutes

Een nieuwe toevoeging op het plein zijn twee looproutes langs de rijbaan. Dit is een oversteekvoorziening voor voetgangers die via de Alexanderstraat van of naar het centrum lopen. In de huidige situatie moeten voetgangers helemaal rond het plein lopen. De nieuwe oversteek is een verkorting in de looproute voor de voetgangers. Deze looproute wordt aan de rijbaanzijde geflankeerd met palen, bovenleidingmasten en lantaarns als afscheiding tot de rijbaan. Deze palen en lantaarns zijn tevens een beveiligingsmaatregel.

Ingreep 5: klinkers rondom het monument

Tenslotte worden de stoeptegels rondom het monument vervangen door een klinkerbestrating. Hiermee wordt de kwaliteit van openbare ruimte bij het monument verbeterd.

Tenslotte

Dit project wordt in nauw overleg met het projectteam van NRR lijn 1 Alexanderstraat uitgevoerd, echter de tijdsplanning voor het VO Plein 1813 loopt vooruit op de uitwerking van het lijn 1 project Alexanderstraat.

Samen met het projectteam wordt gekeken naar optimalisaties van bochtstralen, trottoirbreedtes, materialen, plaatsing van bovenleidingmasten en oversteken.

In dit project zijn de werkgrenzen van het VO Plein 1813 op tekening aangegeven.

Met name de overgangen op de vier hoekpunten Plein 1813 en de Alexanderstraat krijgen veel aandacht in de overleggen met het projectteam NRR lijn 1 Alexanderstraat.